

Sygn. akt I PK 284/16

POSTANOWIENIE

Dnia 7 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa R. R.
przeciwko M. w C. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C.
o odszkodowanie z tytułu rozwiązania umowy o pracę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 7 czerwca 2017 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 24 marca 2016 r., sygn. akt III APa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 24 marca 2016 r., sygn. akt III APa (...) Sąd Apelacyjny w (...) w sprawie z powództwa R. R. przeciwko M. w C. Sp. z o.o. w C. o odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w C. z 11 marca 2015 r., sygn. akt IV P (...), w którym Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.308,87 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 lutego 2015 r., oddalił powództwo w pozostałej części i dokonał szczegółowego rozliczenia kosztów procesu.

Sąd drugiej instancji podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne

dokonane przez Sąd Okręgowy. Sąd odwoławczy podzielił również ocenę prawną dokonaną przez Sąd Rejonowy.

Sąd Apelacyjny zaznaczył, że powód dochodził ochrony prawnej na podstawie art. 415 k.c. w zw. z art. 300 k.p., a tym samym dla osiągnięcia zamierzonego przez siebie rezultatu procesowego powinien był on wykazać tak fakt poniesienia przez niego szkody, rozumianej jako ujemne majątkowo następstwo zdarzenia w postaci niezgodnego z prawem rozwiązania z nim umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pozwanego pracodawcę, a pozostającej w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem, a także jego winę, przy czym kwestia bezprawności czynu, jaki legł u źródeł roszczeń powoda została prawomocnie przesądzona wyrokiem Sądu Okręgowego w C. z 21 marca 2007 r., sygn. akt IV. Pa (...)

Sąd Apelacyjny dostrzegł, że, w okresie za jaki domagał się odszkodowania, powód nie pracował, bowiem był osobą niezdolną do pracy, uprawnioną do otrzymywania w związku z tym świadczenia z ubezpieczenia społecznego w postaci renty. Niezdolność do pracy powoda wynikała z występującej u niego depresji, jednakże fakt zwolnienia go z pracy i konflikt sądowy nie stanowiły jedynej ani głównej przyczyny jego choroby. W okresie tym powód pozostawał w ogóle niezdolny do pracy, a tym samym nawet gdyby nie doszło do rozwiązania z nim stosunku pracy i tak nie mógłby pracy świadczyć z przyczyn zdrowotnych, czy to będąc zatrudnionym u pozwanego, czy też u jakiegokolwiek innego pracodawcy. Jednocześnie pozostając niezdolnym do pracy powód otrzymywał świadczenie rentowe. Świadczenie to stanowi *sui generis* surogat wynagrodzenia, w stosunku do niezdolnych do pracy ubezpieczonych.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny uznał, że po stronie powoda nie wystąpiła szkoda rozumiana jako różnica między obecnym stanem majątkowym poszkodowanego a tym stanem, jaki by istniał, gdyby nie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Trudno bowiem uznać, iż ubezpieczony, który pozostawał niezdolny do pracy z przyczyn zdrowotnych, których źródła nie da się w sposób pozwalający na uznanie wyłączności przyczyny polegającej na rozwiązaniu z nim stosunku pracy przez pozwanego jednoznacznie powiązać z tym zdarzeniem, mógłby w spornym okresie uzyskiwać dochody w wysokości przewyższającej

otrzymywaną przez niego rentę. Skoro zaś wykazane zostało, że powód będąc uprawnionym do renty nie pracował, albowiem nie mógł pracować, to rozwiązanie z nim stosunku pracy nie zrodziło po jego stronie szkody w w/w rozumieniu, przedstawionym w powołanej tezie orzeczenia Sądu Najwyższego.

Mając na względzie, iż zadaniem odszkodowania jest wyrównanie różnicy między obecnym stanem majątkowym poszkodowanego a tym stanem, jaki by istniał, gdyby nie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę, Sąd drugiej instancji ocenił, że w realiach niniejszej sprawy po stronie powoda różnica ta nie wystąpiła. Przy czym Sąd odwoławczy ocenę taką rozciągnął zarówno na wynagrodzenie powoda, jak i wszelkiego rodzaju świadczenia stanowiące pochodne jego zatrudnienia i uzyskiwania wynagrodzenia w określonej wysokości, przede wszystkim nagród jubileuszowych za 30 oraz 35-lecie pracy, a także implikacje, jakie brak świadczenia przez niego pracy i jednocześnie pobieranie przez niego renty z tytułu niezdolności do pracy w/w wpłynęła na wysokość jego emerytury.

Jednocześnie Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji co do trafności rozstrzygnięcia wynikającego ze szkody powoda wynikającej z zaniżenia należnego mu zasiłku chorobowego.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył w całości skargą kasacyjną powód. Skargę oparto na zarzucie naruszenia przepisów prawa materialnego oraz przepisów postępowania.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na przyczynie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Wskazano, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, które sprowadzają się do odpowiedzi na pytania:

- czy pobieranie przez pracownika renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie pomiędzy bezprawnym zwolnieniem z pracy a przywróceniem do niej samo w sobie - bez względu na przyczyny tej niezdolności i okoliczności jej powstania - pozbawia zasadności: żądanie pracownika o zapłatę odszkodowania z tytułu bezprawnego rozwiązania stosunku pracy na podstawie art. 415 k.c. w zw. z art. 300 k.p. w kwocie przewyższającej wysokość pobieranej renty?

- czy pobieranie przez pracownika renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie pomiędzy bezprawnym zwolnieniem z pracy a przywróceniem do

niej pozbawia zasadności żądanie pracownika o zapłatę odszkodowania z tytułu bezprawnego rozwiązania stosunku pracy na podstawie art. 415 k.c. w zw. z art. 300 k.p. w kwocie przewyższającej wysokość pobieranej renty w sytuacji gdy źródłem i przyczyną (lub co najmniej współprzyczyną) niezdolności do pracy pracownika było zawinione działanie pracodawcy związane z bezprawnym zwolnieniem z pracy?

- czy w przypadku ustalenia pełnej zdolności pracownika do pracy w konsekwencji badań lekarskich przeprowadzonych po przywróceniu do pracy (oraz przy uwzględnieniu faktu natychmiastowego podjęcia pracy przez pracownika po przywróceniu go do pracy) zasadnym jest przyjęcie, że pracownik w okresie pomiędzy bezprawnym zwolnieniem z pracy a przywróceniem do niej był niezdolny do pracy i nie nabył prawa do odszkodowania wyłącznie z tego względu, że w okresie pozostawania bez pracy pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy będącej następstwem depresji wywołanej zwolnieniem z pracy?

- czy w sytuacji gdy przyczyną (lub przynajmniej współprzyczyną) depresji stwierdzonej u pracownika w okresie pomiędzy bezprawnym zwolnieniem z pracy a przywróceniem do niej było niezgodne z prawem zwolnienie pracownika z pracy - zasadnym jest roszczenie pracownika o odszkodowanie w kwocie przewyższającej wysokość pobieranej renty?

- czy związek przyczynowy pomiędzy bezprawnym zwolnieniem pracownika z pracy, a jego stanem zdrowia psychicznego będącego następstwem zwolnienia z pracy jest irrelevantny dla kwestii zasadności i wysokości odszkodowania z art. 415 k.c. w zw. z art. 300 k.p. przewyższającego wysokość renty pobieranej z uwagi na niezdolność do pracy ?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o:

1. odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie
2. oddalenie skargi kasacyjnej,
3. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego

zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

Skarżący nie wykazał, aby w sprawie w istocie występowały istotne zagadnienia prawne, które wymagałyby rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. W pierwszej kolejności należy zauważyć, że skarga kasacyjna została niewłaściwie skonstruowana przez pełnomocnika powoda i nie zawiera ona należycie wyodrębnionego i sformułowanego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. W istocie skarżący ogranicza się do sformułowania pytań, na które oczekuje odpowiedzi Sądu Najwyższego, a następnie (w ramach uzasadnienia samej skargi kasacyjnej) jedynie prezentuje swoje stanowisko w zakresie postawionych pytań, nie wykazując jednak, aby stanowiły one w istocie istotne zagadnienia, czy też problemy interpretacyjne, wymagające interwencji Sądu Najwyższego. Skarga kasacyjna stanowi w tym zakresie jedynie polemikę z ustaleniami i oceną prawną dokonanymi przez Sady rozpoznające przedmiotową sprawę merytorycznie.

Ponadto należy zauważyć, że Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną opierając się na stanie faktycznym ustalonym przez sądy niższych instancji i co do

zasady nie może zmieniać ustaleń faktycznych sądów. Również istotne zagadnienie prawne, które miałyby skutkować przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania powinno pozostawać w związku ze stanem faktycznym sprawy, na kanwie której się wyłoniło. Tymczasem skarżący formułując swoje zagadnienia prawne zmierza w istocie do podważenia ustaleń faktycznych Sądów *meriti* i uzyskania akceptacji dla swojej tezy, zgodnie z którą przyczyną niezdolności powoda do pracy było zachowanie pracodawcy, co jednak nie zostało ustalone przez Sądy w niniejszej sprawie.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 ma swoją podstawę w art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 9 ust. 1 w zw. § 2 pkt 7 oraz § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.